

QUẢN LÝ TÀI SẢN CÔNG TẠI CÁC CƠ QUAN HÀNH CHÍNH TỈNH HÒA BÌNH

● NGUYỄN THỊ KIM NGỌC - LÊ THỊ HỒNG ĐIỆP - ĐỖ HOÀNG PHƯƠNG

TÓM TẮT:

Quản lý tài sản công (QLTSC) có vai trò quan trọng trong việc đảm bảo thực hiện tốt chức năng và nhiệm vụ của các cơ quan hành chính nhà nước. Ngoài ra, QLTSC góp phần đảm bảo tính tiết kiệm, hiệu quả chi tiêu ngân sách nhà nước. Nghiên cứu về QLTSC tại các cơ quan hành chính thuộc phạm vi quản lý cấp tỉnh tại Hòa Bình đã chỉ ra rằng: Hành lang pháp lý về quản lý, sử dụng TSC dần được hoàn thiện, tạo cơ sở để đổi mới công tác quản lý và sử dụng hiệu quả TSC. Bên cạnh đó, còn một số hạn chế như một số chính sách chưa phù hợp với thực tế. Công tác quản lý tài sản trong các cơ quan hành chính còn nặng tính bao cấp, nên chưa thực sự quan tâm đến hiệu quả sử dụng tài sản.

Từ khóa: tài sản công, quản lý tài sản công, tỉnh Hòa Bình.

1. Đặt vấn đề

Tài sản công (TSC) là những tài sản thuộc sở hữu Nhà nước, phạm vi TSC rất rộng lớn. TSC tại các cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp công lập, tổ chức chính trị - xã hội là những tài sản được Nhà nước cung cấp cho các cơ quan, tổ chức, đơn vị, thông qua việc giao tài sản bằng hiện vật, quyền sử dụng đất hoặc giao ngân sách để đầu tư xây dựng mua sắm và các tài sản từ Ngân sách Nhà nước (Lê Chi Mai, 2010). Việc quản lý, sử dụng đúng mục đích, tiêu chuẩn đối với các tài sản này không những giúp cho các cơ quan, hành chính sự nghiệp thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ được giao phục vụ công tác quản lý nhà nước trên các lĩnh vực, cung cấp dịch vụ công cho xã hội, mà còn góp phần vào việc thực hành tiết kiệm chống lãng phí, khai

thác có hiệu quả nguồn lực từ tài sản để phục vụ phát triển kinh tế - xã hội (Trần Văn Giao, 2007).

Tình hình quản lý, sử dụng đất đai không đúng mục đích; nhà ở thuộc sở hữu Nhà nước quản lý lỏng lẻo, cho thuê, cho mượn không đúng quy định, phát sinh tiêu cực, xe công sử dụng vào mục đích riêng,... đang trở thành những vấn đề nổi cộm trong công tác QLTSC hiện nay. Trong thời gian qua, công tác QLTSC tại cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp công lập thuộc tỉnh Hòa Bình đã có nhiều chuyển biến tích cực. Công tác quản lý, sử dụng TSC tại các cơ quan, đơn vị từng bước đi vào nền nếp, công khai, minh bạch, quản lý, sử dụng có hiệu quả TSC. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác QLTSC vẫn bộc lộ một số yếu kém.

Nghiên cứu này nhằm đánh giá thực trạng công tác QLTSC tại các cơ quan hành chính cấp tỉnh của tỉnh Hòa Bình để làm cơ sở đưa ra các giải pháp góp phần hoàn thiện và nâng cao hiệu quả QLTSC tại địa phương.

2. Phương pháp nghiên cứu

2.1. Phương pháp thu thập dữ liệu

Dữ liệu thứ cấp được tổng hợp từ các nguồn đã công bố, như: Cơ sở dữ liệu của Cục Thống kê; Các báo cáo của UBND; Báo cáo của các sở, ban, ngành tỉnh Hòa Bình; Các bài báo khoa học, công trình nghiên cứu đã công bố. Các thông tin được thu thập là các thông tin chung về điều kiện kinh tế, xã hội của tỉnh, các công tác quản lý tài sản và việc thực hiện các quy định về quản lý tài sản tại các đơn vị.

Thu thập dữ liệu sơ cấp là dựa vào điều tra bằng bảng hỏi đối với các đối tượng là lãnh đạo và người quản lý trực tiếp tại các cơ quan, đơn vị. Chúng tôi chọn cụ thể các cơ quan hành chính như Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Sở Y tế, Sở Lao động - Thương binh và xã hội, Sở Tư pháp, Sở Giáo dục và Đào tạo, Sở Giao thông vận tải. Số liệu điều tra tại một số cơ quan hành chính.

2.2. Phương pháp phân tích thông tin, số liệu

a. Phương pháp thống kê mô tả

Phương pháp này được sử dụng để mô tả thực trạng và tình hình biến động, tình hình quản lý và sử dụng TSC tại các cơ quan thuộc các cơ quan hành chính cấp tỉnh của tỉnh Hòa Bình. Các chỉ tiêu của phương pháp này được đưa vào phân tích bao gồm: số tương đối, số tuyệt đối, số bình quân.

b. Phương pháp so sánh

Phương pháp này được sử dụng để phân tích sự biến động của các TSC của các cơ quan hành chính thuộc tỉnh Hòa Bình qua các năm, như: biến động của số lượng từng loại tài sản, biến động về giá trị tài sản, biến động của cơ cấu tài sản giữa các đơn vị, giữa các nhóm đơn vị nghiên cứu,... từ đó đưa ra nhận xét, đánh giá về số lượng, chất lượng tài sản, trình độ quản lý, việc mua sắm trang bị, sử dụng tài sản của các cơ quan hành chính.

c. Phương pháp xếp hạng ưu tiên

Trong nghiên cứu này, thang đo LIKERT từ 1-5 được dùng để đánh giá mức độ phù hợp của các cơ chế quản lý TSC hiện hữu. Thang đo gồm 5

mức đánh giá như sau: 1 là rất không phù hợp và 5 là rất phù hợp. Để tính được điểm xếp hạng bình quân của các mức độ phù hợp, nghiên cứu này sử dụng phương pháp tính chỉ số bình quân gia quyền để tính chỉ số đánh giá như sau:

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^5 x_i \cdot u_i}{\sum_{i=1}^5 u_i}$$

Trong đó:

x_i là mức độ đánh giá theo các điểm tương ứng (1, 2, 3, 4, 5); u_i là số người tham gia đánh giá. Giá trị khoảng cách được xác định dựa vào công thức trên chúng ta có khoảng cách là $(5-1)/5 = 0.8$. Trong nghiên cứu này, các cấp độ phản ánh nội dung như sau: 1.00-1.80 là rất không phù hợp; 1.81-2.60 là mức không phù hợp; từ 2.61-3.40 là ở mức trung bình; từ 3.41-4.20 là mức phù hợp; và mức 4.21-5.00 là mức rất phù hợp.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Quản lý mua sắm, xây dựng TSC

Bảng 1 cho thấy, trong những năm qua quản lý mua sắm TSC tại các cơ quan hành chính tỉnh Hòa Bình có nhiều chuyển biến. Diện tích quyền sử dụng đất giảm bình quân 14,8%, diện tích trụ sở giảm bình quân 17,7% giai đoạn 2018-2020. Trong khi đó, số lượng các phương tiện vận chuyển tăng 6,9% trong giai đoạn này.

3.2. Quản lý sử dụng TSC tại các cơ quan hành chính tỉnh Hòa Bình

Bảng 2 cho thấy, với TSC là đất và nhà, tài sản là đất chiếm tỷ trọng cao hơn với khoảng 85% ở cả khối sở ban ngành và quy mô toàn tỉnh. Mức độ điều chuyển đối với tài sản đất là khoảng 74% đối với sở ban ngành và khoảng 89% đối với quy mô cấp tỉnh. Trong khi đó, việc bán, chuyển nhượng quyền sử dụng đất là 56% đối với sở ban ngành và 75% đối với quy mô cấp tỉnh.

Trong giai đoạn 2018-2020, trung bình số lượng phương tiện vận chuyển điều chuyển là 20.6 chiếc, giá trị đạt khoảng 15,4 tỷ đồng. Số lượng phương tiện vận chuyển đã thanh lý là 49.6 chiếc, giá trị đạt khoảng 28,9 tỷ đồng (Bảng 3).

Như vậy, chuyển đổi TSC (trụ sở làm việc và ô tô) của các cơ quan hành chính tại tỉnh Hòa Bình nhìn chung đã thực hiện đúng theo các quy định về bán, chuyển đổi tài sản. Do vậy, tiêu cực và thất thoát xảy ra tại hình thức này khó và ít.

Bảng 1. Thực trạng TSC tại các cơ quan hành chính tỉnh Hòa Bình

TT	Tài sản	ĐVT	Năm 2018	Năm 2019	Năm 2020	Tốc độ PTBQ (%)
1	Quyền sử dụng đất (Diện tích)	m ²	125.340	163.842	93.209	86,2
2	Trụ sở làm việc (Diện tích)	m ²	74.452	87.722	50.425	82,3
3	Phương tiện vận chuyển (Số lượng)	cái	21	17	24.00	106,9

Nguồn: Cục Thống kê Hòa Bình (2018, 2019, 2020)

Bảng 2. Thực trạng quản lý TSC (đất và nhà) tại các cơ quan hành chính

STT	Nội dung	ĐVT	Tổng toàn tỉnh	Tỷ lệ (%)	Khối Sở, ngành	Tỷ lệ (%)	
1	Hiện trạng quản lý sử dụng	Đất	m ²	11.186.685	85,91	2.904.584	84,87
		Nhà	m ²	1.836.275	14,09	517.961	15,13
2	Tiếp tục giữ lại sử dụng	Đất	m ²	10.683.429	86,12	2.795.315	86,22
		Nhà	m ²	1.721.262	13,88	446.668	13,78
3	Điều chuyển	Đất	m ²	233.325	89,63	28.074	74,72
		Nhà	m ²	27.000	10,37	9.500	25,28
4	Bán, chuyển nhượng quyền sử dụng đất	Đất	m ²	269.999	75,42	81.263	56,81
		Nhà	m ²	88.013	24,58	61.793	43,19

Nguồn: Cục Thống kê Hòa Bình (2018, 2019, 2020)

Bảng 3. Thực trạng quản lý phương tiện vận chuyển tại các cơ quan hành chính

TT	Phương tiện vận chuyển	ĐVT	Năm 2018	Năm 2019	Năm 2020	Trung bình	
1	Điều chuyển	Số lượng	chiếc	21	17	24	20.6
		Giá trị	triệu đồng	15.910	13.499	17.055	15.448
2	Thanh lý	Số lượng	chiếc	27	24	98	49.6
		Giá trị	triệu đồng	19.210	14.306	53.310	28.942

Nguồn: Cục Thống kê Hòa Bình (2018, 2019, 2020)

3.4. Đánh giá mức độ phù hợp của công tác quản lý TSC tại cơ quan hành chính cấp tỉnh tỉnh Hòa Bình

Kết quả khảo sát đánh giá về sự phù hợp của hệ thống văn bản pháp quy trong quản lý TSC của tỉnh Hòa Bình được thể hiện ở Bảng 4. Đánh giá về “Tính rõ ràng, cụ thể của các chính sách”. Có đến 12,9% số người được hỏi cho rằng tính rõ ràng, cụ thể của các chính sách công là rất không phù hợp, 23,87% cho rằng không phù hợp, 19,35% đánh giá ở mức độ trung bình, 22,58% đánh giá ở mức độ phù hợp và 21,29% đánh giá là rất phù hợp.

Thêm nữa, khi đánh giá về “Sự đầy đủ, đồng

bộ của các văn bản, chính sách”, có 14,84% số người được hỏi cho rằng sự đầy đủ, đồng bộ của các văn bản, chính sách rất không phù hợp; 20,65% cho rằng không phù hợp, 18,71% đánh giá ở mức độ trung bình; 25,16% đánh giá ở mức độ phù hợp và 20,65% đánh giá rất phù hợp. Khi đánh giá về “Tính kịp thời của hệ thống văn bản”, có 21,29% số người được hỏi cho rằng tính kịp thời của các văn bản rất không phù hợp; 17,42% cho rằng không phù hợp, 21,94% đánh giá ở mức độ trung bình; 18,71% đánh giá ở mức độ phù hợp và 20,65% đánh giá rất phù hợp. Sau cùng, khi đánh giá về “Tính phù hợp của hệ thống văn bản”, có

Bảng 4. Đánh giá về mức độ phù hợp của các cơ chế, chính sách đối với quản lý TSC thuộc các cơ quan hành chính cấp tỉnh

STT	Chỉ tiêu	ĐVT	Mức độ phù hợp				
			1	2	3	4	5
1	Tính rõ ràng, cụ thể của các chính sách	Số lượng	20	37	30	35	33
		Tỉ lệ	12,90	23,87	19,35	22,58	21,29
2	Sự đầy đủ, đồng bộ của các văn bản, chính sách	Số lượng	23	32	29	39	32
		Tỉ lệ	14,84	20,65	18,71	25,16	20,65
3	Tính kịp thời của hệ thống văn bản	Số lượng	33	27	34	29	32
		Tỉ lệ	21,29	17,42	21,94	18,71	20,65
4	Tính phù hợp của hệ thống văn bản	Số lượng	26	33	40	26	30
		Tỉ lệ	16,77	21,29	25,81	16,77	19,35

Nguồn: Cục Thống kê Hòa Bình (2018, 2019, 2020)

16,77% số người được hỏi cho rằng tính phù hợp của các văn bản rất không phù hợp; 21,29% cho rằng không phù hợp; 25,81% đánh giá ở mức độ trung bình; 16,77% đánh giá ở mức độ phù hợp và 19,35% đánh giá rất phù hợp.

3.5. Đánh giá năng lực của cán bộ quản lý TSC

Khi đánh giá về “Tinh thần, trách nhiệm của cán bộ” với năng lực và ý thức của cán bộ trong quản lý TSC. Có 3,08% số cán bộ được đánh giá rất không tốt; 6,15% cán bộ được đánh giá không tốt; 24,62% được đánh giá ở mức độ trung bình; 40% được đánh giá ở mức độ tốt và 26,15% được đánh giá có ý thức rất tốt. Tiếp đó, khi đánh giá về “Tính tuân thủ pháp luật của cán bộ”, có 1,54% số cán bộ

được đánh giá không tốt; 20% được đánh giá ở mức độ trung bình; 44,62% được đánh giá ở mức độ tốt và 33,85% được đánh giá có ý thức rất tốt.

Khi đánh giá về “Kỹ năng công tác của cán bộ”, có 10,77% số cán bộ được đánh giá rất không tốt; 16,92% cán bộ được đánh giá không tốt, 33,85% được đánh giá ở mức độ trung bình, 24,62% được đánh giá ở mức độ tốt và 13,85% được đánh giá có ý thức rất tốt (Bảng 5).

3.6. Đánh giá ý thức tuân thủ của người sử dụng TSC

Khi đánh giá về “Tinh thần, trách nhiệm của người sử dụng tài sản” với ý thức tuân thủ của người sử dụng TSC, có 10,77% số người sử dụng TSC

Bảng 5. Đánh giá của người quản lý trực tiếp về năng lực và ý thức của cán bộ trong quản lý TSC tại cơ quan hành chính

STT	Tiêu chí đánh giá	ĐVT	Mức đánh giá				
			1	2	3	4	5
1	Tinh thần, trách nhiệm của cán bộ	Số lượng	2	4	16	26	17
		Tỉ lệ	3,08	6,15	24,62	40,00	26,15
2	Tính tuân thủ pháp luật của cán bộ	Số lượng	0	1	13	29	22
		Tỉ lệ	0,00	1,54	20,00	44,62	33,85
3	Kỹ năng công tác của cán bộ	Số lượng	7	11	22	16	9
		Tỉ lệ	10,77	16,92	33,85	24,62	13,85

Nguồn: Tổng hợp từ số liệu điều tra năm 2020

Bảng 6. Đánh giá của người quản lý về ý thức tuân thủ của người sử dụng TSC

STT	Tiêu chí đánh giá	ĐVT	Mức đánh giá				
			1	2	3	4	5
1	Tinh thần, trách nhiệm của người sử dụng tài sản	Số lượng	7	16	16	14	12
		Tỉ lệ	10,77	24,62	24,62	21,54	18,46
2	Tinh tuân thủ pháp luật của người sử dụng tài sản	Số lượng	5	9	12	21	18
		Tỉ lệ	7,69	13,85	18,46	32,31	27,69
3	Kiến thức về vận hành sử dụng tài sản	Số lượng	12	15	16	13	8
		Tỉ lệ	18,46	23,08	24,62	20,00	12,31

Nguồn: Tổng hợp từ số liệu điều tra năm 2020

được đánh giá có ý thức rất không tốt. Tiếp đó, khi đánh giá về “Tinh tuân thủ pháp luật của người sử dụng tài sản”, có 7,69% số người sử dụng TSC được đánh giá có ý thức rất không tốt; có 18,46% số người sử dụng TSC được đánh giá có ý thức rất không tốt khi đánh giá về “Kiến thức về vận hành sử dụng tài sản” (Bảng 6).

4. Kết luận

Quản lý TSC là một bộ phận, một khâu của quản lý kinh tế. Quản lý TSC có vai trò hết sức quan trọng trong việc đảm bảo thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ của các cơ quan hành chính nhà nước, đồng thời đảm bảo tính tiết kiệm, hiệu quả trong chi tiêu ngân sách nhà nước. Nghiên cứu về quản lý TSC tại các cơ quan hành chính thuộc phạm vi quản lý cấp tỉnh tại Hòa Bình hiện nay cho thấy:

Hành lang pháp lý về quản lý, sử dụng TSC dần được hoàn thiện, tạo cơ sở để đổi mới công tác quản lý, sử dụng hiệu quả TSC tại cơ quan nhà nước. Bên cạnh đó còn một số hạn chế như các cơ quan hành chính còn có hiện tượng kê khai chậm, kê khai lệch giá trị so với thực tế. Hơn nữa, một số chính sách còn được đánh giá là chưa phù hợp với thực tế. Bên cạnh đó, công tác quản lý tài sản trong các cơ quan hành chính còn nặng tính bao cấp, nên chưa thực sự quan tâm đến hiệu quả sử dụng tài sản.

Có nhiều yếu tố ảnh hưởng đến việc quản lý TSC tại các cơ quan hành chính cấp tỉnh Hòa Bình, trong đó có những yếu tố quan trọng, như: (i) cơ chế chính sách của nhà nước, (ii) năng lực của cán bộ quản lý, và (iii) tinh thần và trình độ của người sử dụng tài sản ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Cục Thống kê tỉnh Hòa Bình (2018, 2019, 2020). *Niên giám thống kê tỉnh Hòa Bình*. Hòa Bình: Nhà xuất bản Thống kê.
2. Lê Chi Mai (2010). Quản lý TSC trong các cơ quan hành chính nhà nước các hạn chế và giải pháp. *Tạp chí Quản lý nhà nước*, 173(6), 26-30.
3. Trần Văn Giao (2007). Đổi mới quản lý TSC trong các đơn vị sự nghiệp. *Tạp chí Kinh tế và Phát triển*, 8, 23-36.
4. Sở Tài chính tỉnh Hòa Bình (2018, 2019, 2020). *Báo cáo tổng hợp tăng, giảm TSC*.
5. Sở Tài chính tỉnh Hòa Bình (2018, 2019, 2020). *Báo cáo giám sát tình hình quản lý, sử dụng TSC của các cơ quan đơn vị thuộc phạm vi quản lý tỉnh Hòa Bình*.

Ngày nhận bài: 14/10/2021

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 4/11/2021

Ngày chấp nhận đăng bài: 4/12/2021

Thông tin tác giả:

1. LÊ THỊ HỒNG DIỆP

Trường Đại học Kinh tế, Đại học Quốc gia Hà Nội

2. NGUYỄN THỊ KIM NGỌC

Sở Tài chính tỉnh Hòa Bình

3. ĐỖ HOÀNG PHƯƠNG

Trường Đại học Kinh tế, Đại học Quốc gia Hà Nội

THE PUBLIC PROPERTY MANAGEMENT OF PROVINCIAL ADMINISTRATIVE AGENCIES IN HOA BINH PROVINCE

● LE THI HONG DIEP¹

● NGUYEN THI KIM NGOC²

● DO HOANG PHUONG¹

¹ University of Economics and Business, Vietnam National University – Hanoi

² Hoa Binh Province Department of Finance

ABSTRACT:

Public property management plays an important role in ensuring the performance of functions and tasks of state administrative agencies. In addition, public property management ensure the efficiency of state budget spending. This study analyzes the public property management of provincial administrative agencies in Hoa Binh Province. It finds out that the legal corridor on the management and use of public properties has been gradually improved, thereby creating a foundation for innovating the management and use of public properties. However, there are some shortcomings such as inappropriate policies. Property management in studied administrative agencies is still heavily subsidized, hence provincial administrative agencies have not paid enough attention to improve the effectiveness of using public properties.

Keywords: public property, public property management, Hoa Binh Province.